

[Ministeren for Grønland.]

Forslaget tilsigter som nævnt bl. a. at skabe større mulighed for, at valg i Grønland kan afholdes på samme dag som i den øvrige del af riget for bl. a. at sikre, at Grønland så vidt muligt kontinuerligt er repræsenteret i folketetinget. Det ærede medlem hr. Rosing har her i det høje ting i 1960 og 1963 påpeget vigtigheden af en kontinuerlig repræsentation, og jeg håber, at de foreslåede ændringer vil bidrage hertil.

Jeg finder i denne forbindelse anledning til at nævne et andet af det ærede medlem rejst spørgsmål, der ligeledes vedrører Grønlands kontinuerlige repræsentation i det høje folketeting. Spørgsmålet drejer sig om folketingets godkendelse af de grønlandske folketingsmandater efter valg. Det ærede medlem hr. Rosing har anket over, at der undertiden går for lang tid efter et valg, før denne godkendelse foreligger. Det må indrømmes, at der kan gå op til flere måneder, førend godkendelse af de i Grønland valgte medlemmer foreligger, idet godkendelsen først foretages, når det endeligt opgjorte valgmateriale er modtaget fra alle egne i Grønland. Skulle der rådes bod herpå, måtte der i den grønlandske valglov indsættes en bestemmelse om, at landshøvdingen på grundlag af telegrafiske eller telefoniske oplysninger om stemmetallene kunne foretage en foreløbig opgørelse af valget med dertil hørende udfærdigelse af valgbreve, således at endelig opgørelse senere blev foretaget, når valg materialet var blevet fremsendt til landshøvdingen fra de enkelte valgbestyrelser.

Ordnningen måtte dog forudsætte, at folketetinget tilsvarende foretog en foreløbig godkendelse på grundlag af det telegrafiske materiale med en senere følgende endelig godkendelse, og jeg har af denne grund ikke ment at burde udarbejde et egentligt forslag til ændring i den grønlandske valglov herom. Jeg finder imidlertid, at spørgsmålet om den kontinuerlige grønlandske repræsentation i folketetinget er så betydningsfuldt, at det bør overvejes, om der ikke måtte være mulighed for på grundlag af de fra Grønland nedtelegraferede valgresultater at foretage en foreløbig godkendelse af de kandidater, der overvejende sandsynligt må anses for valgt. Jeg håber, at der kan blive lejlighed til at

drøfte også dette spørgsmål i det udvalg, der måtte blive nedsat til behandling af det her fremsatte lovforslag.

Jeg vil hermed anbefale lovforslaget til det høje tings velvillige behandling.

Indenrigsministeren (Lars P. Jensen): Jeg skal herved tillade mig for det høje folketeting at fremsætte *forslag til lov om indfødsrets meddelelse*.

Nærværende lovforslag er udarbejdet efter samme retningslinjer som de senest vedtagne indfødsretslove; forslaget omfatter 138 personer, der søger dansk indfødsret ved naturalisation. Der er ikke fremkommet ansøgninger fra personer, der på grund af bestemmelserne i lov nr. 379 af 12. juli 1946 har været udelukket fra automatisk at erhverve dansk indfødsret, om at blive stillet, som om 1946-loven ikke havde eksisteret for deres vedkommende.

Da der til stadighed kommer nye sager fra de lokale myndigheder, håber jeg, at der ved ændringsforslag kan optages et yderligere antal personer, hvis ansøgninger bliver færdigekspederet, medens lovforslaget er til behandling i tinget.

I øvrigt kan jeg oplyse, at der ved de to tidligere i dette folketingsår gennemførte love om indfødsrets meddelelse er meddelt indfødsret til i alt 378 personer, og ved de i folketingsåret 1962-63 gennemførte love er meddelt indfødsret til i alt 698 personer.

Med disse ord skal jeg anbefale lovforslaget til det høje folketings velvillige behandling.

Jeg skal endvidere tillade mig for det høje folketeting at fremsætte *forslag til lov om dybfrosne levnedsmidler m. v.* samt et som følge heraf nødvendiggjort *forslag til lov om ændring af lov om levnedsmidler m. m.*

Der er i den sidste snes år sket en meget betydelig udvikling inden for levnedsmiddelproduktion og levnedsmiddeldistribution, en udvikling, der utvivlsomt rummer betydelige perspektiver ikke mindst for husmødrenes daglige tilværelse. Udviklingen er især karakteriseret ved en bestræbelse for at give forbrugerne lejlighed til at købe færdigproducerede, eventuelt færdigtillæbte, levnedsmidler af forskellig art.

Et særlig betydningsfuldt led i udviklingen er den ved fryseteknikkens forbedring

[Indenrigsministeren.]

skabte mulighed for at tilbyde forbrugerne dybfrosne levnedsmidler, hidtil især dybfrosne bær og grønsager, dybfrosset fjerkræ samt dybfrosne fiskevarer. Disse dybfrosne levnedsmidler repræsenterer en betydelig hjælp for husmødrene ved tilberedningen af middagsmaden i hjemmene.

Lovgivningen om kød, slagteaffald og kødvarer har imidlertid indtil de seneste år hindret et udbud af disse varer andre steder end hos slagtere og viktualiehandlere. Når salget af disse varer stort set hidtil har været forbeholdt disse særlige forretninger, har det historisk en sammenhæng med de gamle lavsregler og med næringslovens bestemmelser om adskillelse mellem de forskellige former for næring. Den reelle begrundelse for at forbeholde slagtere og viktualiehandlere detailhandelen med kød, slagteaffald og kødvarer har imidlertid været af hygiejnisk art. Så længe der alene var tale om at forhandle disse varer i fersk, ufrosset tilstand, måtte der i forbrugernes velforståede interesse skabes et særlig hygiejnisk miljø med strenge krav til renholdelse, som måtte motivere, at kun et begrænset antal forretninger, der kunne honorere disse strenge krav, blev godkendt til at forhandle varerne.

Fryse- og emballageteknikken har imidlertid gjort det naturligt at undersøge, om det ikke vil være muligt at forhandle også dybfrosne kødvarer uden for de forretninger, hvorfra kød traditionelt har været forhandlet.

Ved landbrugsministeriets bekendtgørelse nr. 231 af 27. juni 1959 blev der tilvejebragt hjemmel for forhandling af dybfrosne kødretter fra kolonialforretninger o. lign. levnedsmiddelforretninger under forudsætning af, at vedkommende kommunalbestyrelse vedtog et herpå sigtende tillæg til det kommunale kødkontrolregulativ. Herved $\frac{2}{3}$ af landets kommuner har benyttet sig af denne adgang.

Der kunne dog nok være grund til at gå videre, således at ikke alene færdiglavede kødretter, men også fersk, dybfrosset kød og andre kødvarer kunne sælges i kolonialforretninger o. lign. Medens jeg var handelsminister, foranledigede jeg, at monopoltilsynet foretog en prisundersøgelse vedrørende detailhandelen med levnedsmidler.

Denne prisundersøgelse, der resulterede i en redegørelse af oktober 1961 fra monopoltilsynet, syntes at vise, at der inden for kødhandelen gjorde sig en vis konkurrencemæssig træghed gældende, som muligt kunne skyldes, at de ret strenge hygiejniske bestemmelser for indretning af slagterbutikker, herunder slagterafdelinger i store købmandsforretninger eller supermarkeder samt brugsforeninger, motiverede en vis tilbageholdenhed over for indretning af slagterbutikker eller slagterafdelinger i større forretninger. Dette kunne atter medføre, at en del slagterforretninger kunne opnå en art lokalt monopol på kødsalget.

Da det tillige var mig bekendt, at man fra produktions- og forbrugerside kunne ønske en udvidet adgang til at forhandle i hvert fald færdigpakkede, dybfrosne og kølede varer i kolonialforretninger o. lign., hvis dette kunne ske på en hygiejnisk forsvarlig måde, nedsatte jeg i februar 1962 et udvalg med den opgave at gennemgå og eventuelt fremsætte ændringsforslag til de her i landet gældende bestemmelser om forhandling af dybfrosne levnedsmidler samt om forhandling af kød, slagteaffald og kødvarer.

Dette udvalg har den 21. januar 1964 afgivet en betænkning indeholdende udvalgets overvejelser om det opgivne emne samt det udkast til lov om dybfrosne levnedsmidler m. v., som jeg hermed fremsætter for det høje folketing.

Det er fremgået af udvalgets overvejelser, at det vil være hygiejnisk forsvarligt at forhandle dybfrosset kød, slagteaffald og kødvarer også uden for slagter- og viktualieforretninger, dog under forudsætning af, at visse nærmere angivne krav opfyldes.

En hovedbetingelse har udvalget fundet deri, at tilvirkning og engroslagring af dybfrosne levnedsmidler kun må finde sted på særlige, dertil autoriserede virksomheder. Baggrunden for dette krav er, at den storproduktion, der sædvanligvis vil være motiveret, når man giver sig til at dybfryse levnedsmidler, gør det ganske særlig betænkeligt, hvis ikke både råvarer, apparatur og andre hygiejniske forhold i tilvirkningsvirksomheder giver rimelige garantier for en produktion, der er absolut tilfredsstillende i sundhedsmæssig henseende.

Udvalget har, uanset at man allerede

[Indenrigsministeren.]

gennem en årrække har solgt f. eks. dybfrosne bær og grønsager fremstillet på virksomheder uden sådan autorisation, fundet det rigtigst, at al dybfrostproduktion gøres afhængig af en autorisation. Da autorisationsordninger i forvejen fandtes, for så vidt angår kød, slagteaffald og kødvarer, fjerkræ samt fisk og fiskevarer, er der for meget store varegruppers vedkommende ikke på dette punkt tale om noget principielt nyt.

Et andet hovedpunkt er, at detailforhandling af dybfrosne levnedsmidler kun må ske fra fast udsalgssted, der opfylder nærmere af indenrigsministeren fastsatte krav til lokalernes indretning. På dette punkt sker der for så vidt et brud på den gældende retstilstand, som det udtrykkeligt i § 4, stk. 1, 2. punktum, i lov nr. 174 af 28. maj 1950 om levnedsmidler m. m. siges, at anmeldelse til sundhedskommission og dermed godkendelse af lokalerne i detailforretningen ikke er nødvendig, for så vidt angår forhandling af dybfrosne levnedsmidler. Man har imidlertid ikke i udtrykket „dybfrosne levnedsmidler“ indbefattet kød, slagteaffald og kødvarer, idet forhandling af disse varer udelukkende blev reguleret ikke af levnedsmiddelloven, men af loven om indenrigs kødkontrol.

Udvalget har imidlertid peget på, at der er en principielt meget betydelig forskel på forhandling af konserves og forhandling af dybfrosne levnedsmidler, idet de dybfrosne levnedsmidlers holdbarhed netop alene beror på, at en tilstrækkelig lav temperatur opretholdes fra nedfrysningen til udleveringen til forbrugeren. Dette motiverer, at der må stilles visse krav til de forretninger, der forhandler dybfrosne varer, og sundhedskommissionerne må have lejlighed til at føre et passende tilsyn med de pågældende forretninger.

Disse synspunkter begrundes det samtidig hermed fremsatte forslag til ændring af levnedsmiddelloven.

Udvalget har i sin betænkning udarbejdet et udkast til en bekendtgørelse indeholdende de krav, der efter udvalgets opfattelse bør opfyldes for at tillade detailforhandling af dybfrosne levnedsmidler, idet udvalget har skønnet det u hensigtsmæssigt, at sådanne

detaljerede bestemmelser blev optaget i selve loven.

Jeg skal om dette i denne forbindelse blot bemærke, at udvalgets synspunkter og udkast til regler under udvalgets behandling har været forelagt alle interesserede institutioner og organisationer, samt at den i udkast foreliggende bekendtgørelse efter en eventuel gennemførelse af lovforslaget på ny vil blive forelagt de interesserede ministerier, erhvervsorganisationer og forbrugersorganisationer i overensstemmelse med princippet i § 22 i levnedsmiddelloven. Såvel lovforslaget som bekendtgørelsesudkastet indeholder i øvrigt bestemmelser, der skulle bidrage til, dels at de forskellige arter dybfrosne levnedsmidler bliver behandlet på samme måde med hensyn til mulighederne for detailforhandling, dels at der opnås en så stor overensstemmelse med hensyn til den praksis, der udøves af de forskellige sundhedskommissioner, som muligt.

Det bør måske i denne forbindelse nævnes, at en del afgørelser nødvendigvis må ske lokalt, i hvert fald i første instans, dels at en fuldstændig slavisk lighed i skønnet netop ikke kan forventes, når forskellige myndigheder skal træffe afgørelser.

Lovforslagets kapitel 2 indeholder en bemyndigelse for ministeren til at give regler om forhandling af visse former for færdigpakkede kødvarer i detailpakning. Der har fra detailhandelens og forbrugernes side været en betydelig interesse for at tilvejebringe mulighed for, at de gængse kødpålægsvarer kan købes i færdig detailpakning hos andre detailhandlere end slagtere og viktualiehandlere. Udvalget har overvejet dette spørgsmål, men har peget på, at der endnu savnes oplysninger om, hvor længe sådanne varer, der alene forhandles i kølet form, vil kunne holde sig. For flere pålægsvarers vedkommende drejer det sig formentlig om ganske få dage, muligvis endda så få dage, at det ikke kan anses for forsvarligt at lade dem forhandle, medmindre omsætningshastigheden er meget stor og der er en meget nøje kontakt mellem produktionsvirksomhed og detailhandel.

Bestemmelsen om forhandling af disse varer uden for slagter- og viktualieforretninger er således nærmest en art løfteparagraf, der henskyder den egentlige afgørelse

[Indenrigsministeren.]

til et tidspunkt, hvor fornødne erfaringer, der muliggør konkrete bestemmelser, kan foreligge.

I lovens kapitel 3 indeholdes en række almindelige bestemmelser, herunder straffebestemmelser. Om straffebestemmelserne skal jeg oplyse, at der ved lovens endelige redaktion her i ministeriet er sket en lille nærmest redaktionel ændring derved, at der er strøget to led i § 8, stk. 1, i udvalgsudkastet, i dette udkast markeret som punkt c og d. De pågældende bestemmelser er strøget, da de må anses for overflødige, når man har straffehjemmelen i § 8, stk. 4, idet begge de nævnte bestemmelser ville forudsætte, at der er givet særlige regler ved en bekendtgørelse; det vil da være mest naturligt i vedkommende bekendtgørelse at opregne, hvilke forhold der skal være straffbare.

Idet jeg i øvrigt tillader mig at henvise til den udførlige betænkning og navnlig til de meget udførlige bemærkninger til de enkelte paragraffer i udvalgets lovudkast, der er fulgt ordret — bortset fra det, jeg lige har nævnt om straffebestemmelser i § 8, stk. 1 — skal jeg tillade mig at anmode det høje folketing om en hurtig og velvillig behandling af dette lovforslag og det i tilknytning hertil fremsatte lovforslag til ændring af levnedsmiddelloven.

Den første sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om udbygning af statens seruminstitut.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 48) findes i tidenden sp. 1255, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 259).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Kaj Andresen: Selve lovforslaget om udbygning af statens seruminstitut har ikke givet anledning til vældig megen diskussion under udvalgsarbejdet. Efter et besøg på instituttet var det for alle ganske klart, ikke alene at moderniseringen var særdeles tiltrængt, men også, at det hastede med en sådan modernisering. Der er derfor fra alle sider i udvalget givet udtryk for megen velvilje over for udbygnings- eller nybygningsplanerne. Det er også understreget i betænkningen.

Jeg efterlyste ved første behandling, og det samme gjorde andre ordførere, et skøn over, hvor stor beløbsrammen måtte blive for en fuldstændig udbygning i de fem etaper. Som det fremgår af betænkningen, har ministeren over for udvalget givet udtryk for, at der med det nuværende prisniveau må regnes med, at der efter et skønsmæssigt overslag skal anvendes ca. 118 mill. kr. Selv om det er et skøn, må det vel anses for et ganske godt grundlag for de årlige bevillinger, som må stilles til rådighed for instituttets fremtidige anlægsvirksomhed.

Ellers har drøftelserne i udvalget og i samråd med ministeren væsentligt drejet sig om instituttets eventuelle flytning fra dets nuværende beliggenhed. Man har her drøftet 3 muligheder, nemlig hel udflytning til provinsen, delvis udflytning og dermed opdeling af instituttet og endelig udflytning til en anden plads i Storkøbenhavns periferi.

Når man tager i betragtning, at en meget stor procentdel af landets hospitalskapacitet og dets læger findes i det københavnske område, at beliggenheden ved vigtige trafikforbindelser spiller en overordentlig stor rolle for instituttets effektivitet, og at beliggenheden i København er af væsentlig betydning for dets internationale forbindelser, må det anses for uhensigtsmæssigt at foretage en udflytning. En delvis udflytning og opdeling betragtes af de sagkyndige som ødelæggende for instituttets nuværende anerkendte stilling. Det hævdes, at det danske instituts høje internationale stode ikke mindst skyldes, at vi her i landet